

הרצל בתקשורת

דוח תקופתי (פברואר 2019)

מאת ד"ר אנטון ברקובסקי

בעיתונות

ב"ג'רוזלם פוסט" סוקרו גלגוליה של רכבת העמק לאור חידוש פעילותה. בין היתר צוין כי הרצל הזכיר את חשיבותה של מסילת הברזל בספרו האוטופי "אלטנוילנד".¹

כתבה מורחבת דנה ב"פוליטיקה של הזיכרון" בארץ בנושא של שואה, בדגש על "מרד גטו וורשה". בכתבה סוקרו האתר יד ושם ואתרים נוספים בהר הרצל והמאבקים שנוהלו בעבר ועדיין מנוהלים על עקרונות ושיטות ההנצחה בקונטקסט הציוני או הדתי.²

בתגובה לכתבה אודות מרקו ברוך - "המתחרה" לכאורה של הרצל במפעל הציוני - טען אחד הקוראים כי אין להשוות ביניהם. שניהם פעלו בשיטות שונות, היו בעלי רקע שונה והגיעו לתוצאות בהתאם, וזאת מבלי להאפיל על הרצל ומבלי לגזור ממסירותו של ברוך (שבכל מקרה נמנה בין גורמים שוליים).³

בפורטוגל נפתחה הספרייה התורנית-ציונית ראשונה מסוגה. בין ספרייה: "אלטנוילנד" של הרצל.⁴

באירוע אזכרה שנתי ליגאל אלון תפס חוק הלאום חלק משמעותי אצל נואמי הכבוד. פרופ' שלמה אבינרי טען שהחוק איננו ציוני אלא "בדיוק ההפך למה שהרצל תיאר בחזונו למדינת היהודים המעניקה שוויון לכל אזרחיה..."⁵

בסדרה התיעודית "מעברות" נחשפה התמונה ההיסטורית והאישית של ביטויי אפליה וגזענות כלפי עדות המזרח במעברות עולים. יחד עם סיפור עיירות הפיתוח מדובר לדברי הכותב ב"חזון הציוני-אשכנזי שהתקיים כאן מאז שהרצל חלם על מדינה שבה כולם יילכו לאופרה וידברו בנימוס בגרמנית".⁶

¹ Blumfield, Wendy. The train to the east. *The Jerusalem Report* (1.2.2019), p. 8-9.

² Asa-El, Amotz. The politics of memory. *The Jerusalem Report* (1.2.2019), p. 23-25.

³ אביעזר, עובד. רק הרצל. *מקור ראשון* (8.2.2019), עמ' 13.

⁴ מנסבך, גלית. הברנזיה. *מצב הרוח* (15.2.2019), עמ' 56.

⁵ יום אלון 2019: "יום פורה, מעניין ומעורר מחשבה במטרה ללמוד על מנהיגות ראווה". *הזמן הירוק* (2019.12.2), עמ' 10.

מלמד, אריאנה. הפרקטיקה של הרשע הביורוקרטי. *הארץ - גלריה* (24.2.2019), עמ' 9.

השוואה בין "שני בנימינים" (הרצל ופרנקלין) הופיעה בכתבה ב"ג'רוזלם פוסט". גיל טרוי מצא ערכים משותפים בין שני אינטלקטואלים הללו, הדגיש את המטען הרעיוני העשיר שלהם, הדבקות באידיאולוגיה והפרגמטיות הלוגית בהשגת מטרותיהם.⁷

בכתבה על גלעד פרי - מייסד הקיבוץ החינוכי אשבל ושותף להקמת בית הספר היהודי "אדם חברה טבע" - טען פרי כי בעמלו הוא "שואף לחברה שוויונית, טובה וסולידרית בהתבסס על ערכי הציונות של הרצל וערכי יהדות כמו "ואהבת לרעך כמוך" ו"תיקון עולם" שבה כולם נהנים מחיי רווחה וכולם שותפים באחריות על פיתוחה".⁸

⁷ Troy, Gil. A nationalist love story. *The Jerusalem Post* (22.2.2019), p. 21.

⁸ רוזן הברמן, עליזה. אני מאמין בבני אדם. *צפון 1 כרמיאל משגב* (22.2.2019), עמ' 18-20.